Werkbezoek actieteam Ruimte voor dementie

Geplaatst op 7 juni 2022

Drempels om deuren te openen

Eind mei kwam ons actieteam Ruimte voor dementie samen. Ze werken aan open deuren in de verpleeghuiszorg, ook op afdelingen waar mensen met dementie wonen. Maar zomaar de deuren open gooien, is geen optie. De deelnemers van het actieteam gingen in gesprek over de drempels die ze ervaren. In dit artikel lees je een kort verslag van deze dag en zie je een korte vlog waarin vier deelnemers bespreken wat ze meenemen van deze dag. We waren te gast bij deelnemer Raffy | Lâle | De Leystroom, op locatie De Leystroom.

Actieteam Ruimte voor dementie

Als opwarmer werden er tijdens tijdens de lunch aangereikte casussen van Sensire besproken. En er waren rondleidingen in kleine groepjes binnen Raffy | Lâle | De Leystroom, op locatie De Leystroom.

We hebben met elkaar gekeken naar het filmpje van Sensire met het manifest “wij staan voor vrijheid; geef mensen met dementie vrijheid”. Deze sterke visie draagt bij aan een goede samenwerking.

(tekst gaat door onder de video)

Collega’s van Raffy | Lâle | DeLeystroom vertellen over hun zorgorganisatie en delen hun ervaringen met ruimte voor dementie. Daarna delen vijf zorgorganisaties (Santé Partners, ZHGA, ‘t Zorghuus, Amstelring en Innoforte), IGJ en VWS vanuit korte interviews met elkaar waar iedereen staat en welke drempels/hindernissen worden ervaren.

Vrijheid is niet het doel, maar genieten van (het gevoel van) vrijheid, zodat mensen meer ontspannen en misschien zelfs gelukkiger leven. Welzijn gaat daarmee boven veel denkbare risico’s op veiligheid. Dat

draagt bij aan een fijn leef-/woonklimaat en absoluut ook aan een fijne werkomgeving.

Welke drempels herkennen we en hoe gaan we hier mee om?

We ervaren diverse drempels. We delen deze en we delen hoe je deze drempels kan overkomen. Centraal staat telkens de vraag, *wat* heb je nodig om drempels over te gaan en *wie* heb je hier voor nodig?

- **Angst op alle niveaus**
  Om succes te behalen / gedachtegoed voort te zetten is commitment nodig en de opvolging daarvan. Commitment wordt gevraagd van iedereen. Ervaringen leren dat het een zoektocht is hoe je vanuit verschillende perspectieven (denk aan: bewoner, naaste, vrijwilliger, medewerk, behandelaar, arts en management) tot gelijke uitgangspunten te komen. Dat vraagt om continu en zorgvuldig communiceren, afstemmen en de samenwerking opzoeken.
- **Verantwoordelijkheidsgevoel**
  Het vraagt om moed en lef om vanuit waardevol leven te handelen en niet alleen vanuit denkbare risico's. Als mens voel je je verantwoordelijk voor de ander en wil je het graag zo goed mogelijk doen. Wat is dan goed? Zo veilig mogelijk of zo vrij en waardevol als mogelijk? Bijvoorbeeld: 'ik ben waarnemer dus ik houd de situatie graag zo veilig mogelijk'.
- **Het huis / de woonomgeving**
  Hoe kan je deze plek zo aantrekkelijk (huiselijk) mogelijk maken? Zodat mensen daar waardevol leven ervaren en minder de behoefte voelen om weg te willen? Lang niet elke locatie heeft de luxe van bijvoorbeeld een mooie binnentuin. Bij locatie De Leystroom ontwikkelen ze nu een nieuwe inrichting. Ze gaan weg bij lange witte gangen, ze werken aan een inrichting die zich meer richt op beleving voor bewoners.
- **Andere zienswijze**
  Waarom vertoont een bewoner onbegrepen gedrag? Wat heeft hij/zij eigenlijk nodig? Leer kijken en denken vanuit vrijheid en durf collega's te prikkelen zodat wij gaan omdenken. Het is best ingewikkeld om te kijken naar wat mensen nog wel kunnen, wat hen gelukkig maakt. Dat vraagt om de beheersbaarheid meer los te laten en vrij te kijken naar mogelijkheden.
- **Tijd**
  Werken vanuit vrijheid is een thema/vak/functie op zich, zolang het nog niet in de cultuur zit. Dat vraagt tijd, aandacht en prioriteit. Soms is een stap terug nodig om twee stappen vooruit te kunnen zetten.
- **Praten**
  Hoe lang moeten we erover praten? Zet de stap, begin, ga het doen.
- **Financiën**
  Soms wegen financiën heel zwaar om een gebouw technisch klaar te maken om een 'open deuren' beleid te kunnen voeren. Tips uitwisselen met andere zorgorganisaties helpt hierbij.
- **Familie/naasten**
  Ook hierbij helpt een gedragen visie, zeker als je die al bij het eerste contact kunt uitwisselen. Ook hierover wisselen organisaties onderling graag meer tips uit met elkaar. Deel bijvoorbeeld hoe je de

gesprekken aangaat tijdens familieavonden.

- **Denkbare risico's**
  Kennis en ervaringen kunnen deze denkbare risico's verkleinen/verminderen. 't Zorghuus deelt bijvoorbeeld de ervaring dat zij in negen jaar tijd slechts twee spannende situaties hebben meegemaakt en dat beide goed zijn afgelopen. De ervaring is ook: als bewoners gaan lopen, is dat vaak dezelfde route/richting.
- **Schuldgevoel**
  Veel medewerkers ervaren het psychisch belastend om ouderen te isoleren. Door corona is dit veel meer voorgekomen dan voorheen. Dit gevoel kan juist ook een stimulans zijn voor het openen van deuren. Belangrijk is om zorgvuldig om te gaan met het gevoel van medewerkers. Bij een incident volgt een onderzoek dat als zeer belastend kan worden ervaren, alsof je je moet verantwoorden op iets wat je niet goed zou hebben gedaan. Dit versterkt de eerste twee punten. Staat het bestuur en management dan naast de betreffende medewerker?
- **De maatschappij**
  Soms lijkt het alsof alles dat mis gaat, door de media onder een vergrootglas wordt gelegd. Ook zijn opleidingen gericht op het voorkomen van (val)incidenten en andere risico's. IGJ buigt zich over een campagne voor open deuren. VWS buigt zich in de WZD wetsevaluatie over alternatieven voor het stappenplan. IGJ heeft als taken/rollen: toezicht houden, agenderen, stimuleren om kennis en ervaringen uit te wisselen, handhaven. VWS heeft als taken/rollen: wetgever, implementatie, onderzoek, verbinding tussen cliëntenorganisaties en zorgorganisaties. Er lijk nu een blinde vlek te zijn: het ondersteunen van de maatschappelijke dialoog. Deelnemers aan het werkbezoek houden aan de ene kant een pleidooi om vanuit IGJ en VWS aan te geven wat de norm is. Aan de andere kant is dit mogelijk het begin van weer een nieuw regel en een systeem optuigen. De richtlijn van Verenso past niet bij vrijheid, veiligheid voor het levensgeluk.

Aanwakkeren maatschappelijk debat

De kern van bovenstaande is dat we vrijheid, veiligheid voor het levensgeluk bij de gehele samenleving onder de aandacht brengen, zodat we samen verantwoordelijkheid nemen. Dit zou zich niet moeten beperken tot de zorg. De volgende bijeenkomst van dit actieteam zal in het teken staan van het aanwakkeren van het maatschappelijke debat.

In onderstaande vlog delen vier deelnemers van dit werkbezoek hun inzichten:

- Luuk van Schendel, werkzaam bij deelnemer Surplus als Adviseur & projectleider Innovatie Intramuraal
- Andrea Steger, werkzaam bij V&VN als Adviseur Vereniging (Ethiek)
- Anja Kohler, werkzaam bij Ministerie van VWS als Beleidsmedewerker ouderenzorg
- Aleida van Malkenhorst, werkzaam bij deelnemer Innoforte als Teamleider zorg (Jagthuis)

(tekst gaat door onder de video)

Wil je meedenken over het aanwakkeren van het maatschappelijk debat? Of wil je kennismaken en meedoen met het actieteam? We horen graag van je. Onder dit bericht kan je een reactie achterlaten. Of neem contact met ons op via radicalevernieuwing@loc.nl

Meer over ons actieteam Ruimte voor dementie

- Op ons YouTube kanaal verzamelden we informatieve video's over omgaan met mensen met dementie.
- Lees meer over hoe dit actieteam tot stand is gekomen.
- Lees meer over hoe Radicale vernieuwing zorg werkt aan zorg waarbij de mens centraal staat. En niet de regels en protocollen.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Betrekken directe omgeving, Ruimte voor dementie, Vrijheid en veiligheid voor levensgeluk cliënten

Trefwoorden: Deelnemers, Innoforte, leefplezier, Leven zoals je wilt, Raffy | Lâle | de Leystroom, Sensire